

PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 80 IM. KORNELA MAKUSZYŃSKIEGO W POZNANIU

Rok szkolny 2024/2025

Opracowany przez zespół ds. programu wychowawczo-profilaktycznego

Poznań 2024

WSTĘP

Program wychowawczo-profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 80 im. Kornela Makuszyńskiego dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów, obejmuje wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym. Przygotowany jest w oparciu o diagnozę potrzeb i problemów występujących w danej społeczności szkolnej, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych. Skierowany jest do uczniów, nauczycieli i rodziców. Tworzy on spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej. Wychowawcy klas realizują zadania zawarte w programie wychowawczo-profilaktycznym na godzinach z wychowawcą, a nauczyciele – na zajęciach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych.

Program wychowawczo-profilaktyczny tworzy i uchwała Rada Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Szkoły Podstawowej nr 80 im. Kornela Makuszyńskiego, działając zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, Ustawą Prawo Oświatowe, Kartą Nauczyciela, Konwencją o Prawach Dziecka, Statutem Szkoły Podstawowej nr 80, szanując prawo dziecka do dobrego kształcenia, mądrego wychowania i poczucia bezpieczeństwa w miejscu pobierania nauki.

Podstawowe akty prawne obowiązujące przy formułowaniu programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły:

- ❖ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- ❖ Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- ❖ Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz. U. z 2024 r. poz. 986).
- ❖ Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz. U. z 2024 r. poz. 750 ze zm.).
- ❖ Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2024 r. poz. 737 ze zm.).
- ❖ Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 2151).
- ❖ Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 1939).
- ❖ Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn.: Dz.U. 2024 poz. 1162).
- ❖ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).
- ❖ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1604 oraz z 2024 r. poz. 933).

- ❖ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. poz. 356, z 2018 r. poz. 1679, z 2021 r. poz. 1533, z 2022 r. poz. 609 i 1717, z 2023 r. poz. 312 i 1759 oraz z 2024 r. poz. 996).
- ❖ Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 21 marca 2024 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. 2024 poz. 560).
- ❖ Obwieszczenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 sierpnia 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz.U. 2023 poz. 2094).
- ❖ Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 26 sierpnia 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz.U. 2024 poz. 1302).
- ❖ Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2024/2025.
- ❖ Statut Szkoły Podstawowej nr 80 im. Kornela Makuszyńskiego w Poznaniu.

ROZDZIAŁ 1

Misja i wizja szkoły. Wartości wybrane przez społeczność szkolną.

Misja szkoły

„Mądrym być to wielka sztuka, Ale dobrym znacznie większa.”

Kornel Makuszyński

Najważniejszym dobrem dla naszej szkoły jest uczeń, który w przyjaznej atmosferze wzajemnej akceptacji, poczuciu bezpieczeństwa może osiągać sukcesy w swojej karierze szkolnej.

Tworzymy szkołę bezpieczną, wolną od agresji, przemocy, wulgaryzmów i uzależnień. Przygotowujemy do aktywnego i świadomego funkcjonowania we współczesnym świecie kierując się uniwersalnymi wartościami takimi jak:

- ❖ uczciwość,
- ❖ wiarygodność,
- ❖ odpowiedzialność,
- ❖ wytrwałość,
- ❖ poczucie własnej wartości,
- ❖ szacunek dla innych ludzi,

- ❖ ciekawość poznawcza,
- ❖ kreatywność,
- ❖ przedsiębiorczość,
- ❖ kultura osobista,
- ❖ gotowość do uczestnictwa w kulturze, podejmowania inicjatyw oraz do pracy zespołowej,
- ❖ patriotyzm,
- ❖ samorządność.

Jako szkoła wprowadzamy uczniów w tradycję kultury narodowej i jej dziedzictwo, wyposażamy w umiejętności i wiedzę potrzebną we współczesnym życiu oraz uczymy takiego organizowania wolnego czasu, który służy wielostronnemu rozwojowi ich osobowości. Nasza szkoła wychowuje przede wszystkim przez dobrą dydaktykę, a cele szkoły realizowane są podczas wszystkich zajęć dydaktycznych, wychowawczych, pozalekcyjnych, w pracy świetlicy i biblioteki szkolnej. Nasza placówka jest przyjazna dziecku, wspiera jego aktywność, uczy otwartości na potrzeby innych.

Wizja szkoły

Wizja szkoły jest stanem, do którego zmierzamy, by jak najlepiej dbać o harmonijny rozwój uczniów. Zgodnie z tym założeniem:

- ❖ szkoła tworzy optymalne warunki dla rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, etycznym, emocjonalnym, społecznym i fizycznym;
- ❖ wyrównuje szanse, indywidualizuje proces edukacji, skutecznie motywuje i inspirować stosując aktywizujące metody kształcenia i nowoczesne środki dydaktyczne;
- ❖ w szkole panuje klimat rzetelnej i twórczej pracy, bezpieczeństwa i życzliwości, respektowana jest zasada partnerstwa trzech równoprawnych podmiotów społeczności szkolnej: dzieci, rodziców i nauczycieli;
- ❖ szkoła podejmuje działania mające na celu wspieranie uczniów w procesie podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- ❖ uczniowie podejmują działania na rzecz własnego rozwoju i rozwoju szkoły, aktywnie korzystają z bogatej oferty zajęć pozalekcyjnych i rekreacyjnych, odnoszą sukces edukacyjny na miarę swoich możliwości i aspiracji, są przygotowani do skutecznego kontynuowania edukacji na kolejnym etapie oraz sprawnego, aktywnego i odpowiedzialnego funkcjonowania w życiu rodziny, społeczności lokalnej, kraju, w warunkach współczesnego świata;
- ❖ rodzice są partnerami w podejmowaniu i realizowaniu decyzji dotyczących życia szkoły, aktywnie uczestniczą w procesie budowania systemu wartości, otrzymują merytoryczną pomoc i wsparcie w wychowaniu i kształceniu dzieci;
- ❖ nauczyciele są kompetentni, stale podnoszą swoje kwalifikacje, wspierają się wzajemnie w organizowaniu i realizacji procesów edukacyjnych, wspierają uczniów w ich rozwoju, podejmują działania dla eliminowania zagrożeń i wzmacniania zachowań właściwych, realizują

edukację dla bezpieczeństwa, są sprawiedliwi i konsekwentni, cieszą się autorytetem u dzieci i młodzieży oraz rodziców, życzliwym podejściem budzą ich zaufanie, zajęcia prowadzą tak, by wydobywać i rozwijać talenty ucznia, nauczyć go samodzielnego myślenia i wiary we własne siły;

- ❖ życie społeczności szkolnej buduje się na wartościach czerpanych z polskiej tradycji i kultury, tradycji szkoły i regionu, tworząc poczucie tożsamości narodowej i postawy patriotyczne, jednocześnie uczy się szacunku dla innych tradycji i kultur w imię szeroko pojętej tolerancji.
- ❖ szkoła dokonuje inwestycji doskonaląc i wzbogacając warunki lokalowe i wyposażenie, by sprostać wyzwaniom edukacyjnym współczesnego świata;
- ❖ szkoła, silnie zintegrowana ze środowiskiem, wykorzystuje jego zasoby na rzecz wzajemnego rozwoju i zaspokajania potrzeb, cieszy się szacunkiem i uznaniem jego podmiotów.
- ❖ uczniowie podejmują działania na rzecz pomocy innym aktywnie i dobrowolnie uczestnicząc w Szkolnym Kole Wolontariatu.

ROZDZIAŁ 2

Diagnoza potrzeb i problemów w środowisku szkolnym.

Systematycznie każdego roku przeprowadzana jest diagnoza środowiska, analizuje się potrzeby i zasoby szkoły z obszaru wychowania i profilaktyki w szkole na podstawie:

- ❖ wyników ewaluacji wewnętrznej,
- ❖ ankiet skierowanych do uczniów, rodziców i nauczycieli,
- ❖ wniosków i analiz z pracy zespołów klasowych, zespołów przedmiotowych,
- ❖ ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego realizowanego w poprzednim roku szkolnym,
- ❖ analizy oferty zajęć pozalekcyjnych,
- ❖ spostrzeżeń i uwag wychowawcy na temat klasy,
- ❖ analizy dokumentacji szkolnej,
- ❖ rozmów przeprowadzonych z uczniami, rodzicami i nauczycielami,
- ❖ analizy bieżących zmian w środowisku szkolnym, dotyczących zagrożeń cywilizacyjnych, wpływu technologii i mediów społecznościowych na rozwój emocjonalny i społeczny uczniów,
- ❖ obserwacji bieżących zachowań uczniów na terenie szkoły.

Diagnoza potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym została przedstawiona w dokumencie „Opis diagnozy potrzeb według analizy czynników chroniących i czynników ryzyka występujących w Szkole Podstawowej nr 80 w Poznaniu. Rok szkolny 2024/2025”, który stanowi załącznik do Programu wychowawczo-profilaktycznego Szkoły Podstawowej nr 80 w Poznaniu (załącznik nr 1). Dokument zawiera wnioski wynikające z diagnozy, rekomendacje oraz ustalenia do wykorzystania w programie wychowawczo-profilaktycznym szkoły, tj. cele i obszary pracy wychowawczo-profilaktycznej, sformułowane w sposób przystępny dla uczniów.

ROZDZIAŁ 3

Model absolwenta.

Uczeń kończący edukację w Szkole Podstawowej nr 80:

- ❖ zna swoje mocne i słabe strony,
- ❖ posiada własne zainteresowania i rozwija je w miarę swoich możliwości,
- ❖ dąży do osiągnięcia równowagi i harmonii psychicznej,
- ❖ ma pozytywne nastawienie do świata, ludzi i samego siebie,
- ❖ jest kulturalny, przestrzega zasad dobrych obyczajów, posługuje się poprawnie językiem ojczystym,
- ❖ potrafi samodzielnie, wytrwale i systematycznie wykonywać powierzone zadania,
- ❖ potrafi rozwiązywać problemy w sposób twórczy, korzystać z różnych źródeł informacji,
- ❖ posiada umiejętności społeczne i interpersonalne (potrafi komunikować się i współpracować z innymi, zachowywać się w sposób asertywny),
- ❖ jest uczciwy, tolerancyjny, wobec innych poglądów, orientacji, przekonań religijnych czy politycznych szanuje i akceptuje drugiego człowieka, umie nieść pomoc potrzebującym,
- ❖ jest odpowiedzialny za swoje zachowania i powierzone mu zadania,
- ❖ dba o bezpieczeństwo swoje i innych,
- ❖ potrafi wypełniać swoje role społeczne w sposób należyty i adekwatny do wieku,
- ❖ potrafi nawiązywać więzi koleżeńskie i przyjacielskie,
- ❖ ma świadomość zagrożeń wynikających z użytkowania Internetu i innych mediów,
- ❖ zna zasady ochrony zdrowia psychicznego,
- ❖ wie, co zrobić w przypadku zauważenia lub doznawania różnych form przemocy, w tym cyberprzemocy,
- ❖ posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych,
- ❖ umie wykorzystywać media, aby efektywniej wykonywać zadania,
- ❖ ma szacunek dla rodziny i świadomość, że jest ona najważniejsza dla prawidłowego rozwoju i szczęścia,
- ❖ pielęgnuje historię, tradycje i obyczaje własnej szkoły, miasta i regionu, ojczyzny i Europy,
- ❖ potrafi odróżniać dobro od zła, oprzeć się presji grupy i dokonać wyboru zgodnie z przyjętymi przez szkołę wartościami,
- ❖ potrafi podejmować wybory sprzyjające zachowaniu szeroko pojętego zdrowia i prowadzeniu zdrowego stylu życia, wolnego od nałogów,

- ❖ potrafi aktywnie spędzać czas wolny,
- ❖ dba o ochronę przyrody, jest świadomy zagrożeń środowiska naturalnego.

ROZDZIAŁ 4

Strategia wychowawczo-profilaktyczna szkoły.

1. Założenia ogólne.

Nadrzędnym celem działań wychowawczo-profilaktycznych szkoły jest wspomaganie ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferach:

- ❖ fizycznej – zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
- ❖ psychicznej – zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmacnianiu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;
- ❖ społecznej – kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych, kreowanie postaw pro-społecznych w sytuacjach kryzysowych (np. sytuacja kryzysowa uczniów z Ukrainy, epidemia);
- ❖ aksjologicznej – zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia, rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej w sytuacjach kryzysowych zagrażających całemu społeczeństwu (np. zagrożenie epidemiologiczne, militarne, ekologiczne).

Szkoła, jako środowisko wychowawcze, ma za zadanie wspomagać uczniów w osiąganiu wszechstronnego rozwoju, kształtować postawy, umożliwić korygowanie deficytów w celu optymalizacji osiągnięć edukacyjnych uczniów oraz zapobiegać zagrożeniom poprzez profilaktykę, przeciwdziałanie istniejącym zagrożeniom i wsparcie uczniów w trudnych sytuacjach.

Szkoła prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród uczniów, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły. Działalność ta odbywać się będzie w formie pogadarek, zajęć warsztatowych, sportowych, treningów umiejętności, debat, szkoleń, spektakli teatralnych, festynów, a także w innych postaciach uwzględniających wykorzystywanie aktywizujących metod pracy.

2. Zadania i obowiązki podmiotów realizujących program.

Dyrektor szkoły:

- ❖ dba o prawidłowe funkcjonowanie szkoły, o poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły, o kształtowanie twórczej atmosfery pracy w szkole,

- ❖ stwarza warunki do prawidłowej realizacji Konwencji Praw Dziecka oraz umożliwianie uczniom podtrzymywania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i religijnej,
- ❖ kontroluje wypełnianie przez uczniów obowiązku szkolnego,
- ❖ organizuje szkolenia dla nauczycieli,
- ❖ inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- ❖ czuwa nad współpracą nauczycieli i wychowawców z pedagogiem specjalnym, pedagogiem, psychologiem szkolnym oraz pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu sprawnego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- ❖ inspiruje całą społeczność szkolną do budowania prawidłowych wzajemnych relacji w środowisku szkolnym, jako czynnika sprzyjającego udzielaniu skutecznego wsparcia.

Pedagog/psycholog szkolny:

- ❖ diagnozuje środowisko wychowawcze, w tym stan kondycji psychicznej uczniów,
- ❖ uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- ❖ zapewnia uczniom pomoc psychologiczną dostosowaną do sytuacji,
- ❖ współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej opieki wychowawczej lub stałego wsparcia psychologicznego,
- ❖ współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczo - profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- ❖ współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym, w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,
- ❖ wspiera nauczycieli, wychowawców, inne osoby pracujące z uczniami w identyfikacji problemów uczniów, w tym wczesnych objawów depresji, a także w udzielaniu im wsparcia,
- ❖ rozwija współpracę z nauczycielami, wychowawcami, a także pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- ❖ aktywnie włącza się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służy doradztwem dla nauczycieli, wspiera ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,
- ❖ współpracuje z Policją, sądem dla nieletnich, MOPR-em, kuratorami i innymi instytucjami,
- ❖ poprzez działania wychowawcze kształtuje wśród uczniów i rodziców świadomość prawną w zakresie ponoszenia konsekwencji za popełniony czyn,

- ❖ prowadzi zajęcia z uczniami, w tym w formie warsztatowej,
- ❖ doskonalą swoje kompetencje w zakresie wychowania i profilaktyki;

Nauczyciel:

- ❖ świadczy pomoc psychologiczno-pedagogiczną w bieżącej pracy z uczniem,
- ❖ ma obowiązek reagowania na przejawy u dzieci niedostosowania społecznego,
- ❖ informuje na bieżąco wychowawców o niewłaściwych zachowaniu uczniów,
- ❖ zwraca szczególną uwagę podczas przerw szkolnych na miejsca tzw. podwyższonego ryzyka: toalety, piwnica, karuzela itp.
- ❖ wspiera swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów,
- ❖ udziela pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów,
- ❖ udziela informacji zwrotnych sprzyjających pozytywnemu działaniu uczniów i wprowadzaniu przez nich zmian w swoim zachowaniu,
- ❖ odpowiada za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole i na zajęciach szkolnych organizowanych poza jej terenem,
- ❖ wspiera uczniów w budowaniu swojej osobowości i samooceny.
- ❖ wspomaga uczniów w rozwijaniu swoich zainteresowań, pasji i realizacji celów,

Wychowawca klasy:

- ❖ koordynują pomoc psychologiczno-pedagogiczną w swojej klasie,
- ❖ prowadzi we współdziałaniu z pedagogiem szkolnym szkolenia i konsultacje dla rodziców,
- ❖ dąży w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, sprawuje opiekę wychowawczą nad powierzonymi mu uczniami szkoły poprzez tworzenie warunków wspomagających ich rozwój i przygotowują uczniów do życia w rodzinie i w społeczeństwie,
- ❖ poznają warunki życia i nauki swoich wychowanków,
- ❖ uczą pozytywnego myślenia i stawiania na sukces poprzez rozwijanie poczucia własnej wartości,
- ❖ realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programowe programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły,
- ❖ dba o wszechstronny rozwój ucznia, wspiera jego zainteresowania i pasje,
- ❖ zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców ze statutem szkolnym, obowiązującymi normami, zwyczajami i tradycjami szkoły.

Rodzice:

- ❖ współtworzą program wychowawczo-profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 80 w Poznaniu,
- ❖ współdziałają z nauczycielami i wychowawcą w sprawach wychowania i kształcenia dzieci,
- ❖ dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego swoich dzieci,
- ❖ na bieżąco monitorują postępy edukacyjne oraz frekwencję dziecka,
- ❖ regularnie uczestniczą w zebraniach,
- ❖ systematycznie kontrolują udział dziecka w zajęciach pozalekcyjnych oferowanych przez nauczycieli,

Samorząd Uczniowski, Szkolne Koło Wolontariatu:

- ❖ jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- ❖ prowadzi akcje dla potrzebujących kolegów,
- ❖ reprezentuje potrzeby środowiska uczniowskiego,
- ❖ propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- ❖ dba o dobre imię szkoły oraz wzbogaca tradycję.

3. Obszary działań wychowawczo-profilaktycznych. Cele i zadania programu wychowawczo-profilaktycznego.

A) Obszar działań: „Droga do samodoskonalenia” – rozwój samoświadomości, znajomość swoich mocnych i słabych stron, odkrywanie i rozwijanie konstruktywnych zainteresowań przez uczniów, kreatywność i przedsiębiorczość.

Cele wychowawcze	Zadania do realizacji	Osoba odpowiedzialna
Uczeń zna swoje mocne i słabe strony, posiada poczucie własnej wartości oraz ma świadomość swoich zainteresowań	Organizowanie zajęć rozwijających zainteresowania dla uczniów. Zachęcanie uczniów młodszych i starszych do udziału w zajęciach. Informowanie rodziców o stwarzanych możliwościach. Ukazywanie efektów pracy (np. poprzez stronę internetową szkoły).	dyrektor, nauczyciele
	Prezentacje pasji i zainteresowań uczniów.	nauczyciele
	Praca z uczniem zdolnym przygotowanie go do konkursu, olimpiady.	nauczyciele
	Odpowiednie docenianie uczniów zdolnych. Nagradzanie ich za włożony wysiłek.	dyrektor, nauczyciele
	Organizacja i uczestnictwo w różnego rodzaju	

	konkursach.	
	<p>Budowanie samooceny ucznia poprzez wprowadzenie do programu zajęć z doradztwa zawodowego zagadnień z zakresu autoprezentacji z wykorzystaniem multimediów.</p> <p>Rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości poprzez udział w różnego rodzaju przedsięwzięciach.</p>	<p>nauczyciel-doradca zawodowy</p> <p>wychowawcy, nauczyciele</p>
Uczeń dąży do osiągnięcia równowagi i harmonii psychicznej	<p>Dbanie o wszechstronny rozwój osobowości ucznia.</p> <p>Wspomaganie umiejętności samopoznania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykorzystywanie sytuacji szkolnych do treningu rozpoznawania własnych emocji, uczuć, predyspozycji i deficytów, - wdrażanie do autorefleksji. <p>Stymulowanie rozwoju samoakceptacji i samokontroli:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie umiejętności kontrolowania zachowania i panowania nad emocjami, - uczenie rozpoznawania swoich silnych i słabych stron, będących podstawą do tworzenia adekwatnej samooceny. <p>Wspieranie uczniów w sytuacjach trudnych poprzez adekwatne do potrzeb oddziaływania psychologiczno-pedagogiczne.</p> <p>Organizowanie procesów terapeutycznych uczniów.</p>	<p>nauczyciele, psycholog, pedagog</p> <p>pedagog, psycholog</p>
Uczeń potrafi samodzielnie, wytrwale i systematycznie wykonywać powierzone zadania	<p>Uczestnictwo w pogadankach dotyczących samodzielności w wykonywaniu czynności samoobsługowych i pracy na lekcji.</p> <p>Samodzielne korzystanie z biblioteki szkolnej – uczniowie poznają zasoby i zachęceni są do czytelnictwa.</p> <p>Samodzielne korzystanie ze stołówki szkolnej.</p> <p>Uczniowie oraz rodzice zachęceni są do stwarzania przestrzeni w domu do większej samodzielności dzieci.</p> <p>Uczestnictwo uczniów w pogadankach/warsztatach dotyczących motywacji.</p>	<p>nauczyciele, wychowawcy, bibliotekarz,</p> <p>psycholog</p>

B) Obszar działań: „Potrafię żyć z innymi i dla innych” – rozwijanie empatii u dzieci i młodzieży, uwrażliwienie na potrzeby innych, budowa przyjacielskiej atmosfery, poczucia wspólnoty grupowej, działania na rzecz społeczności szkolnej i lokalnej.

Cele wychowawcze	Zadania do realizacji	Osoba odpowiedzialna
Uczeń ma pozytywne nastawienie do świata, ludzi i samego siebie	Kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji, pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień (doradztwo zawodowe). Dokonywanie przez uczniów wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym.	nauczyciel - doradca zawodowy, wychowawcy
Uczeń potrafi rozwiązywać problemy	Rozbudzanie i poszerzanie zainteresowań uczniów. Stwarzanie warunków do realizowania działań wynikających z zainteresowań.	nauczyciele, pedagog, psycholog

w sposób twórczy, korzystać z różnych źródeł informacji	Rozwijanie zdolności twórczego myślenia. Kreowanie warunków sprzyjających rozwojowi indywidualnych talentów i uzdolnień. Wspieranie samodzielności uczniów oraz nieszablonowego rozwiązywania problemów. Stworzenie przestrzeni do kreatywnego rozwoju ucznia.	
Uczeń posiada umiejętności społeczne i interpersonalne potrafi komunikować się i współpracować z innymi, zachowywać się w sposób asertywny	Praca nad doskonaleniem swojego charakteru i wyzbyciu się słabości. Uczestnictwo w zajęciach mających na celu wyeliminowanie niepożądanych zachowań.	nauczyciele, pedagog, psycholog
	Organizowanie zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej zgodnie z rozpoznanymi indywidualnymi potrzebami ucznia. Organizowanie zajęć/warsztatów z zakresu komunikacji interpersonalnej (werbalnej i niewerbalnej). Organizowanie zajęć lub warsztatów dotyczących asertywności.	dyrektor, pedagog, psycholog
Uczeń potrafi wypełniać swoje role społeczne w sposób należyty i adekwatny do wieku	Zapoznanie uczniów z dokumentami szkoły (Statut, regulaminy, procedury).	wychowawcy
	Wytworzenie potrzeby aktywnego udziału w życiu szkoły. Stymulowanie postaw prospołecznych poprzez: - zachęcanie do aktywnego udziału w życiu szkoły, m.in. w Szkolnym Klubie Wolontariatu oraz w Samorządzie Uczniowskim, - poszanowanie mienia szkoły, - tworzenie zwyczajów i tradycji szkoły.	nauczyciele, rodzice nauczyciele, rodzice
Uczeń potrafi nawiązywać więzi koleżeńskie i przyjacielskie	Udział uczniów w zabawach integrujących grupę lub zespół klasowy. Integracja całej społeczności uczniowskiej. Realizowanie wspólnych przedsięwzięć, projektów, praca w mniejszych grupach stwarzających szansę na wielopoziomowe interakcje społeczne. Uczestnictwo uczniów w uroczystościach klasowych i szkolnych.	wychowawcy, nauczyciele, rodzice
Uczeń zna i pielęgnuje historię, tradycje i obyczaje własnej szkoły, miasta i regionu, ojczyzny i Europy	Kultywowanie tradycji związanych z najbliższą okolicą, krajem. Poznanie symboli narodowych i europejskich. Uczestniczenie w uroczystościach o charakterze szkolnym i państwowym. Zapoznanie uczniów z życiem i twórczością patrona szkoły. Organizowanie „Korneliady” – Dni Patrona.	nauczyciele, wychowawcy, nauczyciel historii i WOS

C) Obszar działań: „Odpowiadam za własne słowa i czyny” – sprzeciw wobec przejawów agresji rówieśniczej, zwalczanie zachowań agresywnych

Cele wychowawcze	Zadania do realizacji	Osoba odpowiedzialna
Uczeń jest	Organizacja i udział uczniów w imprezach kulturalnych z zachowaniem zasad bezpieczeństwa	nauczyciele,

kulturalny, przestrzega zasad dobrych obyczajów, posługuje się poprawnie językiem ojczystym	i kulturalnego zachowania. Dbałość o kulturę języka polskiego w codziennym funkcjonowaniu. Zapoznanie uczniów z zasadami savoir-vivre'u.	wychowawcy
Uczeń jest odpowiedzialny za swoje zachowania i powierzone mu zadania	Zapoznanie uczniów z prawami i obowiązkami ucznia. Wprowadzenie Kodeksu Grupowego, Kodeksu Kumpla. Omówienie konsekwencji opuszczania zajęć lekcyjnych. Opracowanie i przestrzeganie procedury postępowania w przypadku nierealizowania obowiązku szkolnego. Spotkania z policją, pogadanki odnośnie bezpieczeństwa i przemocy.	wychowawcy, nauczyciele

D) Obszar działań: „Każdy inny, wszyscy równi” – działania wychowawcze związane z budowaniem akceptacji i tolerancji między dziećmi.

Cele wychowawcze	Zadania do realizacji	Osoba odpowiedzialna
Uczeń jest uczciwy, tolerancyjny, wobec innych poglądów, orientacji, przekonań religijnych czy politycznych, szanuje i akceptuje drugiego człowieka, umie nieść pomoc potrzebującym	Zapoznanie z prawami dziecka wynikającymi z Konwencji o Prawach Dziecka. Poznanie obowiązków ucznia. Uświadamianie dzieciom, do kogo mogą się zwrócić z prośbą o pomoc. Uczestniczenie w pogadankach na temat tolerancji i szacunku dla drugiego człowieka. Poznawanie innych kultur i religii. Udział w przedsięwzięciach, warsztatach dotyczących wielokulturowości w szkole. Działalność Szkolnego Klubu Wolontariatu. Realizacja projektu pomocy w nauce: „Starsi – młodszym”.	nauczyciele nauczyciele nauczyciele, psycholog, pedagog nauczyciele koordynator Szkolnego Klubu Wolontariatu
Uczeń potrafi odróżniać dobro od zła, oprzeć się presji grupy i dokonać wyboru zgodnie z przyjętymi przez szkołę wartościami	Kształcenie i wzmacnianie zachowań i postaw przeciwnych używaniu substancji psychoaktywnych wśród uczniów poprzez różnorodne zajęcia, warsztaty profilaktyczne. Kształtowanie postaw etycznych uczniów podczas zajęć edukacyjnych, lekcji etyki.	nauczyciele, psycholog, pedagog, rodzice nauczyciele, nauczyciel etyki

E) Obszar działań: „Media pod kontrolą” – świadomość zagrożeń wynikających z użytkowania Internetu i innych mediów, aktywne uczestnictwo w kulturze.

Cele wychowawcze	Zadania do realizacji	Osoba odpowiedzialna
Uczeń ma świadomość zagrożeń wynikających z użytkowania Internetu i innych mediów	Lekcje wychowawcze o tematyce związanej z profilaktyką cyberprzemocy (cyberbullyingu). Pogadanki, warsztaty. Prezentacje/ projekty, wspólna praca z rodzicami dotycząca rozwijania umiejętności samokontroli w racjonalnym korzystaniu z portali społecznościowych i telefonów. Organizacja Dnia Bezpiecznego Internetu.	wychowawcy, psycholog wychowawcy, rodzice psycholog, nauczyciel informatyki
Uczeń wie, co zrobić w przypadku zauważenia lub doznawania cyberprzemocy	Organizowanie godzin wychowawczych, pogadek, warsztatów na temat bezpiecznych zachowań w Internecie, omawianie zagrożeń związanych z korzystaniem z Internetu, ujawnianiem i ochroną danych osobowych.	nauczyciele, psycholog
Uczeń umie wykorzystywać media, aby efektywniej wykonywać zadania	Korzystanie z różnorodnych źródeł informacji – wykonywanie projektów z udziałem TIK. Rozwijanie kompetencji cyfrowych. Programowanie w środowisku Scratch. Wykorzystanie robotów Dash i Dot podczas zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych. Prowadzenie innowacji pedagogicznej rozwijającej kompetencje cyfrowe w grupie młodszych uczniów	nauczyciele nauczyciel informatyki
	Rozwijanie umiejętności logicznego myślenia.	nauczyciele

F) Obszar działań: „Żyję zdrowo i bezpiecznie” – propagowanie zdrowego stylu życia i korzystnych dla zdrowia form spędzania wolnego czasu, profilaktyka uzależnień

Cele wychowawcze	Zadania do realizacji	Osoba odpowiedzialna
Uczeń dba o bezpieczeństwo swoje i innych	Zapoznanie uczniów z regulaminami szkolnymi. Organizacja pogadek, zajęć warsztatowych dotyczących bezpieczeństwa. Zapoznanie uczniów z telefonami alarmowymi, z zasadami pierwszej pomocy (pokazy/ warsztaty/ prezentacje). Zapoznanie z zasadami BHP na lekcjach.	nauczyciele psycholog, pedagog wychowawcy, nauczyciele nauczyciele
	Przeprowadzanie diagnozy środowiska ucznia. Wyposażenie uczniów, rodziców i nauczycieli w wiedzę o uzależnieniach i możliwościach szukania pomocy w sytuacji sięgania po narkotyki, dopalacze, alkohol,	wychowawcy, pedagog pedagog, nauczyciele

	<p>nikotynę, a także w przypadku uzależnienia od Internetu.</p> <p>Organizowanie warsztatów i akcji profilaktycznych oraz stosowanie zróżnicowanych metod, form i środków w pracy z uczniami w temacie zapobiegania zagrożeniom i uzależnieniom.</p> <p>Konkursy wiedzy na temat używek dla uczniów, gazetki ścienne.</p>	<p>psycholog, pedagog, nauczyciele</p> <p>nauczyciele, Samorząd Uczniowski</p>
	Ukształtowanie pożądanych społecznie postaw wobec zagrożeń cywilizacyjnych poprzez: propagowanie wiadomości dotyczących zagrożeń cywilizacyjnych (terroryzm, głód, choroby).	nauczyciele
	<p>Bieżące informowanie rodziców/ prawnych opiekunów o widocznej zmianie w zachowaniu dziecka, o swoich sugestiach i spostrzeżeniach.</p> <p>Systematyczna edukacja uczniów w zakresie radzenia sobie z własnymi trudnymi uczuciami oraz w zakresie ochrony przed agresją, przemocą.</p> <p>Stała współpraca z pracownikami szkoły w zakresie zaobserwowanych negatywnych zachowań uczniów.</p> <p>Reagowanie na wszystkie niepożądane zachowania ucznia.</p> <p>Spotkania z przedstawicielami Policji dotyczące odpowiedzialności nieletnich, profilaktyki uzależnień.</p> <p>Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w zakresie zagadnień profilaktycznych, np. organizacje pozarządowe.</p>	<p>wychowawcy</p> <p>nauczyciele, wychowawcy, psycholog, pedagog</p> <p>wszystkie podmioty</p> <p>psycholog, pedagog psycholog, pedagog</p>
	Uczeń potrafi podejmować wybory sprzyjające zachowaniu szeroko pojętego zdrowia i prowadzeniu zdrowego stylu życia.	
	<p>Praca na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych, w organizacjach działających w szkole.</p> <p>Uczestnictwo w konkursach profilaktycznych.</p> <p>Realizacja programów: „Mleko i owoce w szkole” .</p>	<p>nauczyciele</p> <p>nauczyciele, dyrektor, wychowawcy klas 1-3</p>
	<p>Pogadanki na tematy zdrowia i zdrowego trybu życia (racjonalnym odżywianiu się, aktywności ruchowej, higieny snu, racjonalnego wypoczynku itd.) na godzinach wychowawczych i zajęciach edukacyjnych. Wdrażanie informacji o higienie ciała.</p> <p>Instruktaż/ćwiczenia dotyczące prawidłowego mycia rąk.</p> <p>Pogadanki/warsztaty na temat prawidłowej higieny jamy ustnej i prawidłowego mycia zębów.</p>	<p>nauczyciele, wychowawcy, higienistka szkolna, rodzice</p> <p>nauczyciele</p> <p>praktykantki, rodzice, nauczyciele</p>
	<p>Rozwijanie zdrowia fizycznego szczególnie na lekcjach wychowania fizycznego.</p> <p>Udział uczniów w zajęciach rozwijających zainteresowania dla młodszych (gry i zabawy sportowe,</p>	

	ćwiczenia ogólnorozwojowe) i starszych (piłka siatkowa). Zachęcenie młodzieży do aktywności fizycznej poprzez organizację zawodów międzyklasowych. Rozwijanie zainteresowań sportowych (piłka ręczna, piłka nożna) poprzez uczestnictwo uczniów w zajęciach organizowanych w ramach projektów. Organizacja konkursów wiedzy, plastycznych dotyczących promocji zdrowia, w tym cyklu konkursów plastycznych „80-tka zna się na zdrowym stylu życia”.	nauczyciele wychowania fizycznego, nauczyciele
	Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki uzależnień w formie szkoleń i kursów.	dyrektor, nauczyciele
Uczeń dba o ochronę przyrody, jest świadomy zagrożeń środowiska naturalnego	Uczestnictwo w zajęciach proekologicznych na lekcjach biologii, fizyki i chemii i w konkursach związanych z tematyką ekologiczną.	nauczyciele, wychowawcy
	Udział w akcjach kształtujących świadomość ekologiczną, pokazach, kreatywnych warsztatach z wykorzystaniem surowców wtórnych. Działania ekologiczne: „Sprzątanie świata”, zbiórka baterii.	nauczyciele wychowania fizycznego, dyrektor, koordynatorzy akcji, nauczyciele, rodzice

G) Obszar działań: „Nasza wspólna sprawa” – postawy rodzicielskie, jako wzorce dla rozwoju dzieci i młodzieży.

Cele wychowawcze	Zadania do realizacji	Osoba odpowiedzialna
Uczeń ma szacunek dla rodziny i świadomość, że jest ona najważniejsza dla prawidłowego rozwoju i szczęścia	Zapoznanie rodziców z Konwencją o Prawach Dziecka, Statutem Szkoły i regulaminami, programami, procedurami.	dyrektor, nauczyciele
	Konsultacje, pogadanki dla rodziców. Wspólna praca nad zgodnością celów i metod postępowania dla jak najlepszego rozwoju i funkcjonowania dzieci i młodzieży.	nauczyciele, rodzice, pedagog, psycholog
	Bieżące informowanie rodziców o sytuacji dziecka w szkole i poza nią. Spotkania rodziców z wychowawcami na zebraniach i indywidualne konsultacje. Dostarczenie aktualnych informacji rodzicom, opiekunom prawnym na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i poprzez spotkania ze specjalistami. Udostępnianie wykazu instytucji, gdzie można uzyskać pomoc specjalistyczną.	nauczyciele rodzice, wychowawcy pedagog, psycholog pedagog, psycholog
	Dostarczanie przez rodziców wzorców – prezentacja pasji i zainteresowań, zaangażowania w sprawy społeczne.	rodzice, Rada Rodziców

	Podejmowanie wspólnych inicjatyw w zakresie rozwiązywania trudności lub eliminowania zagrożeń	Rada Rodziców, nauczyciele, dyrektor
	Udział rodziców w organizowanych przez szkołę uroczystościach i imprezach szkolnych.	rodzice
	Współpraca z rodzicami przy Organizacji Festynu Rodzinnego.	Rada Rodziców, nauczyciele, dyrektor
	Ochrona ofiar przemocy: rozmowa z uczniem, konsultacje z rodzicami, w razie konieczności wszczęcie procedury „Niebieskiej karty” lub zawiadomienie Sądu.	pedagog, psycholog
	Pomoc rodzinom o niskim statusie materialnym. Współpraca z MOPR, PCS, Caritas, TKOPD.	pedagog

4. Wychowanie i profilaktyka poprzez organizowanie uroczystości szkolnych.

Szkoła Podstawowa nr 80 w Poznaniu posiada własny ceremoniał szkolny. Związany jest z funkcjonowaniem szkoły w określonych uroczystościach i imprezach oraz konkursach. Uroczystości i imprezy odbywają się według scenariusza przedstawionego przez osobę odpowiedzialną w danym roku szkolnym za jej przeprowadzenie i zatwierdzonego przez dyrektora szkoły. Szczegółowy harmonogram projektów, konkursów, imprez i uroczystości zawiera załącznik (załącznik nr 2).

ROZDZIAŁ 5

Konstruowanie planów wychowawczo-profilaktycznych w poszczególnych oddziałach klasowych.

Strategie działań wychowawczo - profilaktycznych w klasach opracowywane są na podstawie szkolnego programu. Za przygotowanie planu dostosowanego do specyficznego zapotrzebowania danej klasy odpowiada wychowawca klasy. Współpracuje z innymi nauczycielami przy realizacji założonych celów i zadań wychowawczo - profilaktycznych.

ROZDZIAŁ 6

Ewaluacja programu.

Przebieg pracy wychowawczo - profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli służą doskonaleniu pracy i stanowią podstawę do planowania zamierzeń wychowawczo - profilaktycznych w kolejnym roku szkolnym.

1. Założenia ewaluacyjne.

- 1) W ewaluacji biorą udział uczniowie, nauczyciele, rodzice – wszyscy interesariusze.
- 2) Ewaluacja będzie prowadzona metodami: jakościową i ilościową.

3) Dobór metody ewaluacyjnej zależny będzie od charakteru obszaru ewaluowanego (elementy mierzalne i niemierzalne).

2. Zasady ewaluacji.

1) W każdym roku szkolnym planowanej ewaluacji podlegają wybrane obszary (ewaluacja celów, wyników lub procesu).

2) Ewaluacja przeprowadzana jest przez powołany przez dyrektora zespół do spraw ewaluacji, w którego skład wchodzi przedstawiciele wszystkich grup osób, których dotyczy program wychowawczo-profilaktyczny.

3) Dyrektor szkoły wskazuje obszar ewaluacji, a zespół opracowuje plan ewaluacji i dobiera odpowiednie metody.

4) Po przeprowadzeniu ewaluacji zespół opracowuje wyniki i przedstawia je w formie raportu.

5) Z raportem zapoznawani są pracownicy szkoły, rodzice i Samorząd Uczniowski.

6) Wnioski z ewaluacji i rekomendacje wykorzystywane są do modyfikacji programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły w kolejnym roku szkolnym.

7) Modyfikacji programu dokonuje Rada Rodziców przy współpracy zespołu powołanego przez dyrektora szkoły.

3. Wskaźniki ewaluacji.

1) Ilościowe wskaźniki ewaluacji:

- ❖ wyniki badań ankietowych oraz analizy dokumentów,
- ❖ liczba problemów wychowawczych do rozwiązania w ciągu roku,
- ❖ liczba prośb, skarg i krytycznych uwag rodziców i uczniów,
- ❖ liczba imprez organizowanych na terenie szkoły i liczba uczniów biorących udział w imprezach zewnętrznych,
- ❖ liczba rodziców/opiekunów zaangażowanych w życie szkoły i pracę Rady Rodziców,
- ❖ wzrastająca liczba kandydatów do szkoły,
- ❖ malejąca liczba osób zmieniających szkołę.

2) Jakościowe wskaźniki ewaluacji:

- ❖ treść opinii o funkcjonowaniu szkoły,
- ❖ inicjatywy własne uczniów i podejmowane przez nich działania,
- ❖ pozytywne opinie o modelu absolwenta płynące ze środowiska,

- ❖ przyczyny interwencji organu nadzorującego w kwestiach wychowawczych,
- ❖ wnioski wynikające z wywiadów, obserwacji i analizy dokumentów.

4. Metody i narzędzia ewaluacyjne.

- 1) Wywiad/rozmowa z uczniami, rodzicami/opiekunami prawnymi, nauczycielami, specjalistami.
- 2) Obserwacja (lekcji, godzin wychowawczych, przygotowania i przebiegu imprez szkolnych, zachowania uczniów w szkole i poza szkołą, np. wyjścia do kin, muzeów, aktywność Samorządu Uczniowskiego i Szkolnego Koła Wolontariatu);
- 3) Ankieta dla uczniów, nauczycieli i rodziców.
- 4) Analiza dokumentacji: wyników w nauce i zachowaniu, osiągnięć pracy pozalekcyjnej, czytelnictwa, osiągnięć sportowych, sprawozdań z działalności wolontariatu i innych dokumentów szkolnych.
- 5) Badanie frekwencji uczniów na zajęciach i innych formach pracy i wypoczynku proponowanych przez szkołę.